

Slovenskej republiky, čím sa ich základné právo na súdnu ochranu v istom zmysle stáva okliešteným rozsahom vyplývajúcim, ako už bolo uvedené, z § 40 ZRK.

§ 4

Forma rozhodcovskej zmluvy

(1) Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

(2) Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

(3) Písomná forma rozhodcovskej zmluvy je zachovaná aj vtedy,

a) ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá vo vzájomnej písomnej komunikácii strán alebo

b) ak bola uzatvorená elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a osoby, ktorá právny úkon urobila.

(4) Odkaz v zmluve alebo v písomnej komunikácii strán na akýkoľvek dokument obsahujúci rozhodcovskú doložku sa považuje za písomnú rozhodcovskú zmluvu, ak sa takýmto odkazom má podľa vôle strán stať rozhodcovská doložka súčasťou zmluvy.

(5) Písomná forma rozhodcovskej zmluvy je zachovaná aj pri písomnom prístupení k zmluve podľa osobitného zákona,^{3a)} ktoré obsahuje platnú rozhodcovskú doložku. To platí aj v prípade nadobudnutia členstva v záujmovom združení alebo v inej právnickej osobe, ktorej vnútorné predpisy obsahujú rozhodcovskú doložku.

(6) Nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

(7) Rozhodcovská zmluva sa považuje za písomne uzavretú v rozsahu predmetu podanej žaloby aj vtedy, ak je jej existencia tvrdená v žalobe a žalovaný v žalobnej odpovedi doručenej rozhodcovskému súdu jej existenciu nenamietne.

---

^{3a)} Napríklad § 115 Obchodného zákonníka.

Súvisiace ustanovenia:

§ 3, § 16, § 21

Súvisiace predpisy:

OZ; OBZ; Modelový zákon UNCITRAL; ZSRK; zákon č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu (zákon o dôveryhodných službách); Nariadenie eIDAS

K § 4

Predmetné ustanovenie zákona bolo novelou z roku 2014 zásadným spôsobom modifikované.

K ods. 1

V súvislosti so spôsobom uzavretia rozhodcovskej zmluvy možno rozlišovať dve podoby tohto zmluvného aktu, a to **osobitnú** rozhodcovskú **zmluvu** a rozhodcovskú **doložku**. Rozhodcovská doložka je spravidla využívaná v prípade dojednávania rozhodcovského riešenie sporov *pro futuro*. Zmluvné strany si v rámci hlavnej zmluvy dohodnú rozhodcovskú doložku, ktorá sa bude vzťahovať na všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi stranami v budúcnosti vzniknú. Osobitná rozhodcovská zmluva sa spravidla uzatvára, ak už konkrétny spor, ktorý chcú strany riešiť v rozhodcovskom konaní, vznikne. Uvedené tvrdenia vymedzujúce základný rozdiel medzi rozhodcovskou doložkou a osobitnou rozhodcovskou zmluvou však nebudú platiť všeobecne, keďže nemožno vylúčiť, že aj osobitnou rozhodcovskou zmluvou, ktorou sa dojedná rozhodcovské konanie ako spôsob riešenia konkrétneho sporu, sa zároveň dojedná táto metóda aj pre všetky ďalšie spory, ktoré medzi stranami vzniknú. Z hľadiska kontraktácie prevláda v praxi uzatváranie rozhodcovskej zmluvy predovšetkým vo forme doložky, ktorá je inkorporovaná do ustanovení hlavnej zmluvy. Rozhodcovská doložka je s ohľadom na spôsob kontraktácie tým bežnejším spôsobom najmä preto, lebo sa ocitá priamo v „tele“ hlavnej zmluvy. Osobitná rozhodcovská zmluva o riešení sporu v rozhodcovskom konaní je menej frekventovaná. Osobitná rozhodcovská zmluva, ktorá sa uzatvára spravidla až po vzniku konkrétneho sporu, nekladie na pozornosť zmluvných strán až také nároky ako doložka. Tým, že zmluvné strany nie sú konfrontované s rozsiahlejšou hlavnou zmluvou, ale ich pozornosť je upriamená na zvláštnu rozhodcovskú zmluvu, minimalizuje sa riziko nevšimnutia si dôležitosti takéhoto zmluvného aktu a jeho dôsledkov. Jedno z ustanovení môže uniknúť pozornosti zmluvnej strany, no osobitný zmluvný akt a jeho dôsledky by mali byť dostatočnou istotou, že zmluvné strany si všimnú túto rozhodcovskú zmluvu.

K ods. 2 a 3

Podľa platnej právnej úpravy musí mať rozhodcovská zmluva písomnú formu. V opačnom prípade je neplatná. Novelou zákona bol do § 4 ZRK včlenený nový odsek 3, ktorý upravuje možnosť uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy v elektronickej podobe. Zámerom bolo odstrániť pochybnosti o tom, či sú

na písomnú formu rozhodcovskej zmluvy kladené vyššie nároky ako na iné druhy právnych úkonov realizovaných pomocou elektronických prostriedkov. Rozhodcovská zmluva je zachovaná aj vtedy, ak je obsiahnutá vo vzájomnej písomnej komunikácii strán alebo ak bola uzatvorená elektronickými prostriedkami umožňujúcimi zachytenie obsahu právneho úkonu a osoby, ktorá právny úkon urobila. Obdobne upravuje možnosť elektronickej formy právneho úkonu aj Občiansky zákonník v § 40 ods. 4. Písomná forma rozhodcovskej zmluvy je podľa novej právnej úpravy zachovaná v prípade kumulatívneho naplnenia dvoch predpokladov, a to zachytenia obsahu rozhodcovskej zmluvy a určenia osôb, ktoré tento právny úkon urobili. Požiadavka zachytenia obsahu právneho úkonu nespôsobuje v súčasnosti zásadnejšie problémy. Dosiahnutie tejto požiadavky je v zásade bezproblémové, či prostredníctvom emailovej komunikácie, alebo prostredníctvom iných prostriedkov. Treba si však uvedomiť dôležitú skutočnosť, a to že bez ohľadu na zvolený prostriedok je písomnosť vždy spojená s grafickým znázornením súboru znakov. Písomným právnym úkonom nebude na základe uvedeného taký úkon, ktorý bude realizovaný prostredníctvom elektronických prostriedkov a umožní zachytiť obsah a určiť konajúcu osobu (napr. zvuková nahrávka).⁵⁶

Problémy môže spôsobovať druhá požiadavka. Jednoznačná identifikácia osoby, resp. osôb, ktorá úkon urobila, je otázná. Hlavnou otázkou je, či treba pre zachovanie písomnej formy v prípade elektronickej formy právneho úkonu, aby bol tento úkon opatrený elektronickým podpisom konajúceho, alebo postačuje akákoľvek možnosť určenia konajúcej osoby, napríklad len podľa e-mailovej adresy.⁵⁷

Elektronický podpis je považovaný za rovnocenný s originálnym vlastnoručným podpisom osoby, pričom predstavuje možnosť jednoznačnej identifikácie identity konajúcej osoby. Právna regulácia elektronickej identifikácie prešla v uplynulých mesiacoch zásadnými zmenami. Národné úpravy boli v členských štátoch Európskej únie nahradené jednotnou reguláciou vo forme Nariadenia eIDAS, ktoré do účinnosti vstúpilo 1. júla 2016.⁵⁸ Prednedávnom bol prijatý zákon č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu (zákon o dôveryhodných službách). Zákon

---

⁵⁶ HULMÁK, M. In ŠVESTKA, J., SPÁČIL, J., ŠKÁROVÁ, M., HULMÁK, M. a kol. *Občiansky zákonník I. Komentár*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 369 a nasl.

⁵⁷ HRDLÍČKA, M. In LAVICKÝ, P. a kol. *Občiansky zákonník I. Obecná časť (§ 1 – 654). Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 2026 a nasl.

⁵⁸ HUČKOVÁ, R., TREŠČÁKOVÁ, D. Nariadenie EIDAS – riešenie pre odstránenie nedôvery v elektronické obchodovanie? In *Právo, obchod, ekonomika VII*. Košice : UPJŠ, 2017, s. 201 a nasl.

o dôveryhodných službách zrušil zákon č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise, ktorý zaviedol do právneho poriadku Slovenskej republiky nové pojmy a inštitúty (elektronický podpis, elektronická pečať, zaručený elektronický podpis, zaručená elektronická pečať, časová pečiatka, certifikačná autorita atď.), definoval podmienky ich používania, povinnosti certifikačných autorít, technické a bezpečnostné požiadavky na používané systémy a zariadenia, ktoré konkretizoval vo vykonávacích predpisoch vydaných Národným bezpečnostným úradom.⁵⁹ Cieľom Nariadenia eIDAS je posilniť dôveru pri elektronických transakciách na vnútornom trhu vytvorením spoločného základu pre bezpečné elektronické interakcie medzi občanmi, podnikmi a orgánmi verejnej správy, čím sa zvýši účinnosť verejných a súkromných on-line služieb, elektronického podnikania a elektronického obchodu v Európskej únii. Nariadenie eIDAS definuje niekoľko typov elektronických podpisov podľa úrovne bezpečnosti: elektronický podpis, zdokonalený elektronický podpis, zdokonalený elektronický podpis založený na kvalifikovanom certifikáte a kvalifikovaný elektronický podpis. Najvyššiu úroveň bezpečnosti poskytuje kvalifikovaný elektronický podpis, t. j. podpis vyhotovený osobou s údajmi na vyhotovenie elektronického podpisu (súkromný kľúč), ktoré sa nachádzajú v zariadení na vyhotovenie kvalifikovaného elektronického podpisu, pre ktorú bol vydaný kvalifikovaný certifikát obsahujúci súvisiace údaje na validáciu elektronického podpisu (verejný kľúč), identitu tejto osoby (podpisovateľ) a osoby zodpovednej za vydanie tohto certifikátu. Kvalifikovaný elektronický podpis má rovnocenný právny účinok s vlastnoručným podpisom a tento elektronický podpis musí byť uznávaný vo všetkých členských štátoch.

V tejto súvislosti sa v praxi vyskytujú polemiky, či možno rozhodcovskú zmluvu platne dohodnúť prostredníctvom emailu. V tomto kontexte je zaujímavé rozhodnutie rozhodcovskej inštitúcie, ktorá sa s týmto problémom vysporiadala v prospech možnosti emailového dojednania právomoci rozhodcovskej inštitúcie: *„Nelze bez dalšího učinit závěr, že rozhodčí doložka sjednaná prostředky elektronické komunikace, zejména emailem, bez zaručeného elektronického podpisu ve smyslu zákona o elektronickém podpisu je neplatná.“* Emailová komunikácia je v súčasnosti považovaná za bežný komunikačný štandard, pričom však otázky kvalitatívnej úrovne overenia takejto komunikácie ostávajú dosiaľ nedoriešené. *„V prípade, že ze souvisejících skutečností lze dovodit závěr, že z předmětné elektronické adresy účastník, jež namítá neplatnost rozhodčí doložky, komunikoval, nese tento účastník důkazní břemeno ohledně prokázání, že není původcem dotčené elektronické zprávy, z níž se dovozuje jeho*

⁵⁹ Dôvodová správa k zákonu o dôveryhodných službách.

*souhlas s uzavřenou rozhodčí doložkou.*⁶⁰ Opačné názory sa vyskytujú v judikatúre (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 29. januára 2009, sp. zn. 30 Cdo 1230/2007, a z 30. októbra 2009, sp. zn. 33 Cdo 3210/2007).

K ods. 4

V novom odseku sa v súlade s čl. 7 (6) Modelového zákona UNCITRAL explicitne uvádza, že rozhodcovská doložka môže byť do zmluvy zahrnutá aj odkazom, pričom jej znenie nemusí byť v zmluve priamo obsiahnuté. Toto ustanovenie bolo v zákonomnom texte viac než žiaduce a odbornou verejnosťou očakávané, keďže v minulosti sa o platnosti či neplatnosti takejto inkorporácie rozhodcovskej doložky do zmluvných vzťahov diskutovalo.

Podľa § 273 OBZ je možné časť obsahu zmluvy určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo sú k návrhu na uzavretie zmluvy priložené. V súvislosti s rozhodcovskou doložkou nás zaujíma predovšetkým druhá skupina obchodných podmienok⁶¹, teda iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu pripojené. Na platné uzavretie zmluvy týmto spôsobom Obchodný zákonník poskytuje dve možnosti s tým, že buď sú tieto obchodné podmienky stranám známe, pričom platí, že v danom prípade nemusia byť k zmluve priamo pripojené, alebo nie sú stranám známe a v tom prípade je predpokladom platného uzavretia zmluvy ich pripojenie k návrhu.⁶² Ide o širokú škálu rôznych obchodných podmienok vypracovaných rôznymi subjektmi, napríklad určitým podnikateľom alebo skupinou

---

⁶⁰ Rozhodčí nález Rozhodčího soudu při IAL SE, sp. zn. 222/2009. In LISSE, L. *Přehled judikatury ve věcech rozhodčího řízení*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 50.

⁶¹ Všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami – zákon bližšie nevymedzuje subjekty, ktoré možno na účely spracovania predmetných všeobecných obchodných podmienok považovať za odborné alebo záujmové. Z kontextu zákonného ustanovenia vyplýva, že môže ísť o odborné alebo záujmové organizácie na rôznej úrovni podľa druhu zmlúv, pre ktoré majú slúžiť, a predmetu ich plnenia; ide však zrejme o to, aby z charakteru týchto organizácií vyplývala záruka, že podmienky budú mať dobrú odbornú úroveň a že v nich bude sledovaný určitý všeobecnejší záujem a nielen záujem jednotlivých podnikateľov. Takto všeobecne uznávanými sú napríklad podmienky vypracované odbornou komisiou OSN (UNCITRAL). O tomto type podmienok sa predpokladá, že sú každému podnikateľovi, ktorý podniká v danom odbore a obchoduje s určitým typom tovaru, známe. Preto stačí odkaz na tieto podmienky. Citované podľa TOMSA, M. In ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. et al. *Obchodní zákoník. Komentář*. 13. vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 923.

⁶² Podrobnejšia analýza § 273 ods. 1 OBZ pozri In CSACH, K. *Štandardné zmluvy*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009, s. 69 a nasl.

podnikateľov, niektorou obchodnou spoločnosťou alebo skupinou spoločností a pod.⁶³ Modifikáciu tejto formy kontraktácie predstavuje ďalšia zákonná alternatíva upravená v § 273 ods. 3 OBZ. Toto ustanovenie reguluje možnosť uzavretia zmluvy prostredníctvom zmluvných formulárov používaných v obchodnom styku.⁶⁴ Zmluvné formuláre majú priamo formu zmluvy a spravidla sú do ich obsahu premietnuté aj obchodné podmienky. Je však možná aj kombinácia v tom zmysle, že formulár je formou zmluvy a na obchodné podmienky len odkazuje.⁶⁵

Často sa v takýchto obchodných podmienkach môže vyskytnúť ustanovenie delegujúce právomoc rozhodovať všetky spory z uzavretého právneho vzťahu v rozhodcovskom konaní na rozhodcovskú inštitúciu. Na potrebu riešenia tejto v praxi častej situácie poukázala aj súdna judikatúra, ktorá sa s takouto možnosťou vysporiadala rôzne.⁶⁶

K ods. 5

Novinkou je aj toto ustanovenie reflektujúce možnosť implementovať rozhodcovskú zmluvu v zmluve podľa osobitného zákona. Zákon o rozhodcovskom konaní príkladom odkazuje na § 115 OBZ. Tento mechanizmus dojednania rozhodcovskej zmluvy však zakladá vo všeobecnosti možnosť, aby vnútorné predpisy právnickej osoby obsahovali rozhodcovskú doložku. Do úvahy z tohto pohľadu prichádzajú najmä spoločenská alebo zakladateľská zmluva, zakladateľská listina alebo stanov. Dôvodová správa objasňuje zámer ponechať konkretizáciu podmienok platnosti rozhodcovskej doložky a rozsah arbitrabilných vecí v súlade s týmto ustanovením na judikatúru a právnu vedu.

Platnosť rozhodcovskej doložky v rámci organizačných aktov spoločnosti a prístupovanie k takejto rozhodcovskej doložke v dôsledku zmien

⁶³ OVEČKOVÁ, O. In OVEČKOVÁ, O. et al. *Obchodný zákonník. Komentár. 2. časť. Tretie, doplnené a prepracované vydanie*. Bratislava : Iura Edition, 2012, s. 78.

⁶⁴ Tzv. formulárové zmluvy predstavujú veľmi často frekventovanú formu uzatvárania zmlúv, pričom ako uvádza Kovařík (In POKORNÁ, J., KOVAŘÍK, Z., ČÁP, Z. et al. *Obchodní zákoník. Komentář. 2. díl*. Praha : Wolters Kluwer, 2009, s. 1298) „*ten, kdo nabízí standardně určité produkty na trhu, vypracuje si k tomu také typizovanou smlouvu, jejíž obsah se pro daný produkt nemění a do kterého se jen doplní označení druhé smluvní strany a případné modifikace obchodu, jež jsou ovšem také nabízeny v předem vytvořených standardních podobách, ze kterých si zájemci mohou vybrat.*“

⁶⁵ OVEČKOVÁ, O. In OVEČKOVÁ, O. et al. *Obchodný zákonník. Komentár. 2. časť. Tretie, doplnené a prepracované vydanie*. Bratislava : Iura Edition, 2012, s. 79.

⁶⁶ Pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 30. novembra 2011, sp. zn. 2 Cdo 245/2010, a z 22. novembra 2010, sp. zn. 3 M Cdo 14/2011. Pozri aj GYÁRFÁŠ, J. *Je platná rozhodcovská doložka vo všeobecných obchodných podmienkach?* Dostupné na internete: <http://lexforum.cz/386>.

v spoločnickej štruktúre bude *de lege lata* závisieť od toho, či tieto právne akty budú spĺňať podmienku písomnej formy.⁶⁷ V dôsledku toho, že doktrínou je všeobecne akceptovaný ich zmluvný charakter, máme za to, že môžu obsahovať aj určenie riešenia sporov, ktoré vzniknú z týchto organizačných aktov v rozhodcovskom konaní. Nepochybne sa však bude rozhodcovská doložka vzťahovať len na spory vo vnútri spoločnosti. Pri riešení sporov z právnych vzťahov s tretími osobami, stojacimi mimo spoločnosti, nebude mať rozhodcovská doložka inkorporovaná v spoločenskej zmluve žiadne právne účinky.

K ods. 6

Platí, že rozhodcovská zmluva nemôže byť uzavretá len ústne. Ústnemu dojednaniu chýbajú všetky požiadavky, ktoré kladie na rozhodcovskú zmluvu zákon, a preto je takúto dohodu potrebné sankcionovať neplatnosťou. V súvislosti s nedostatkom formy rozhodcovskej zmluvy zákon o rozhodcovskom konaní umožňuje konvalidovať nedostatok písomnej formy vyhlásením zmluvných strán o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní.

K ods. 7

V súlade s týmto ustanovením sa rozhodcovská zmluva považuje za písomne uzavretú aj v tom prípade, ak sa jej existencie v rozhodcovskej žalobe dovoľáva žalobca a žalovaný jej existenciu v žalobnej odpovedi nespochybňuje. Komentované ustanovenie nadväzuje na § 21 ZRK, podľa ktorého právo namietať nedostatok právomoci rozhodcovského súdu podlieha preklúzii, ak sa neuplatní najneskôr pri prvom úkone vo veci samej.

Komentované ustanovenie zároveň priamo reflektuje aj na rozsah uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy, ktorý je vymedzený predmetom podanej žaloby. V kontexte toho bude potrebné skúmať predovšetkým petit podanej rozhodcovskej žaloby.

Judikatúra:

- **Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 2. decembra 2008, sp. zn. 1 Nds 6/2008:** Účastník rozhodcovského konania, ktorý chce uplatniť námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, môže tak urobiť v rozhodcovskom konaní najneskôr pri prvom úkone vo veci samej. Toto časové obmed-

---

⁶⁷ CSACH, K. Dva konce palice (novely Zákona o rozhodcovskom konaní): spotrebiteľská a vnútro-korporátna arbitráž. In 19. *Slovenské dni práva – zborník z konferencie*. Bratislava : Slovenská advokátska komora, 2013, s. 76.

zenie neplatí pre námietku neplatnosti rozhodcovskej zmluvy zakladajúcej sa na tom, že o veci nemožno rozhodovať v rozhodcovskom konaní; túto námietku možno uplatniť až do skončenia ústneho pojednávania, pri písomnom konaní až do vydania rozhodcovského rozsudku. Námietku, že sporná otázka prekračuje právomoc rozhodcovského súdu, musí účastník rozhodcovského konania uplatniť najneskôr vtedy, keď sa počas rozhodcovského konania o tejto otázke dozvie. Ak rozhodcovský súd rozhodne, že má právomoc rozhodovať, rozhodne o námietke podľa odseku 2 rozhodcovským uznesením alebo v rozhodcovskom rozsudku. Ak rozhodcovský súd rozhodne rozhodcovským uznesením, že má právomoc rozhodovať, účastník rozhodcovského konania, ktorý námietku podal, môže do 30 dní po doručení predbežného rozhodnutia podať návrh na súd, aby o námietke rozhodol. Proti rozhodnutiu súdu o námietke nie je prípustný opravný prostriedok. Rozhodcovský súd môže počas rozhodovania o námietke pokračovať v rozhodcovskom konaní a vydať rozhodcovský rozsudok.

- **Uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 19. decembra 2007, sp. zn. 29 Odo 1222/2005:** Námietku Fondu ohľadne neplatnosti smlouvy shledal odvolací súd nedůvodnou. Závěr rozhodčího senátu, podle něhož jsou „některé části smlouvy neplatné“ (jakož i názor Fondu o neplatnosti smlouvy jako celku), se totiž na rozhodčí doložku nevztahují. V této souvislosti dále s poukazem na ustanovení § 267 odst. 3 OBZ akcentoval, že „*smluvní praxe sice inklinuje více k tomu založit rozhodčí smlouvu právě jako součást textu jiné smlouvy, nic to však nemění na tom, že i v případě rozhodčích smluv, jak je má na mysli ustanovení § 2 odst. 3 písm. b) ZRŘ, mohla by vždy být uzavřena rozhodčí smlouva jako smlouva zcela samostatná, a to nejen z hlediska samostatné listiny, ale i v jiném čase než smlouva, ke které se váže.*“
- **Uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 29. januára 2009, sp. zn. 30 Cdo 1230/2007:** Písemná forma právního úkonu předpokládá existenci dvou náležitostí, a to písemnosti a podpisu. Písemnost spočívá v tom, že projev vůle (právní úkon) jednatelického subjektu zahrnuje všechny podstatné náležitosti zachycené v písemném textu listiny. Písemný projev musí být zároveň podepsán, t. j. je platný až po podpisu jednatelické osoby. Smlouva, která musí být písemná, no nebyla jejími účastníky podepsána, nemůže vyvolat ani zamýšlené právní následky.
- **Uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo 17. júla 2008, sp. zn. 32 Cdo 292/2008:** Skutečnost, že rozhodčí doložka neupravuje podmínky rozhodčího řízení, nezakládá její neplatnost, neboť takové podmínky rozhodčí doložka podle platné právní úpravy obsahovat nemusí. Rovněž námítka o eventuelní podjatosti rozhodců nezakládá automaticky její neplatnost. O vyloučení rozhodce rozhoduje na návrh soud.
- **Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 24. júna 2009, sp. zn. 29 Cdo 1468/2009:** Pro úplnost Nejvyšší soud ČR uvádí, že námítka nedostatku pravomoci soudů v důsledku sjednané rozhodčí doložky není důvodná již proto, že ji společnost poprvé uplatnila až v odvolání. Jak správně uvedl odvolací soud, taková námítka musí být uplatněna nejpozději při prvním úkonu ve věci samé; v opačném případě zůstává pravomoc soudu k projednání a rozhodnutí věci zachována (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 25. októbra 2010, sp. zn. 20 Cdo 2312/2000).
- **Uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 28. apríla 2010, sp. zn. 23 Cdo 4895/2009:** I. Podle § 3 odst. 2 ZRŘ tvoří-li však rozhodčí doložka součást podmínek, jimiž se řídí smlouva

hlavní, k níž se rozhodčí doložka vztahuje, je rozhodčí doložka platně ujednána i tehdy, jestliže písemný návrh hlavní smlouvy s rozhodčí doložkou byl druhou stranou přijat způsobem, z něhož je patrný její souhlas s obsahem rozhodčí smlouvy.

II. Pokud hlavní smlouva výslovně uvádí, že všeobecné smluvní podmínky, které jsou k této smlouvě připojeny a smluvními stranami hlavní smlouvy podepsány, jsou nedílnou součástí smlouvy a obsahují rozhodčí doložku, a s nimiž obě smluvní strany, teda i dovozetel, vyslovily souhlas svým připojeným podpisem, nelze přisvědčit dovolateli, že by rozhodčí doložka v posuzované věci nebyla sjednána platně a že by ze smlouvy nebyl patrný souhlas s obsahem rozhodčí smlouvy. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že odvolací soud rozhodl v souladu s hmotným právem (3 odst. 3 ZRR), jestliže uzavřel, že rozhodčí doložka byla mezi účastníky sjednána platně.

III. Na uvedený závěr nemůže mít vliv okolnost, že v rozhodčí doložce byl uveden dřívější název subjektu, z jehož seznamu měl být vybrán rozhodce. Odvolací soud správně ve svém rozhodnutí odůvodnil, že změna názvu určitého subjektu nemůže vést k závěru, že ujednání v rozhodčí doložce je neurčité a nesrozumitelné. Došlo-li pouze ke změně názvu právnické osoby, nelze bez dalšího dovodit, že by tato právnická osoba byla zaměnitelná s jinou právnickou osobou.

IV. Nepřesnost v označení subjektu, který vede seznam rozhodců případného sporu účastníků, spočívajícího v použití staršího názvu – Asociace leasingových společností místo nového názvu Česká leasingová a finanční asociace, nemohla podle odvolacího soudu způsobit neplatnost ujednání účastníků o rozhodčí doložce (citované podľa GYÁRFÁŠ, J., ŠTEVČEK, M. a kol. *Zákon o rozhodcovskom konaní. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 107).

- **Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. novembra 2011, sp. zn. 2 Cdo 245/2010:** Z citovaných ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní je zřejmé, že na platnú existenciu rozhodcovskej doložky je potrebné splniť, okrem iného, podmienku písomnej formy. Písomná forma rozhodcovskej doložky v zmluve o úvere č. X. z 11. augusta 2008 uzatvorenej medzi účastníkmi nie je splnená. V zmysle ustanovenia § 4 ZRK môže mať rozhodcovská zmluva formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne výmenných listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. V konaní nebola zo strany účastníkov doložená rozhodcovská zmluva vo forme osobitnej zmluvy. Základná podmienka pre konštatovanie existencie rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky k zmluve je písomná forma. Písomná forma je zachovaná, ak je obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami. Na základe Všeobecných obchodných podmienok bolo potrebné ustáliť, či možno považovať uvedené Všeobecné obchodné podmienky za rozhodcovskú doložku k zmluve. Dovolací súd má za to, že úprava obsiahnutá v zákone o rozhodcovskom konaní o forme rozhodcovskej zmluvy v § 4 je striktná bez možnosti extenzívneho výkladu a formálna podmienka písomnej formy v danom prípade dodržaná nebola. Ako vyplýva z obsahu zmluvy o úvere a z pripojených Všeobecných obchodných podmienok, nie je zřejmé, že by spĺňali náležitosti, ktoré vyžaduje zákon, teda že by došlo k podpisu uvedených Všeobecných obchodných podmienok spoločnosti obidvoma sporovými stranami, čím by založili rozhodcovskú doložku. Uvedená zmluva a Všeobecné obchodné

podmienky neboli ani len technicky spojené a ani zo samotného technického spojenia zmluvy a Všeobecných obchodných podmienok nemožno vyvodiť, že obsahujú nepochybný prejav vôle účastníkov zmluvy o úvere, že sú s ňou oboznámení a súhlasia so Všeobecnými obchodnými podmienkami.

- **Rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 11. júla 2017, sp. zn. 23 Cdo 1782/2017:** Pro posouzení arbitrability nároku je stěžejní povaha takového nároku, nikoli obecná povaha řízení jako takového, přičemž povaha řízení (zda jde o sporné či nesporné řízení) není sama osobě pro závěr o arbitrabilitě věci určující (podrobně k tomu viz usnesení Nejvyššího soudu ČR z 19. března 2014, sp. zn. 29 Cdo 2648/2013).

Z uvedeného vyplývá, že nárok společníka na podíl na zisku vůči společnosti je nárokom, o němž je možné platně uzavřít rozhodčí smlouvu. O arbitrabilitě takového nároku totiž svědčí naplnění zákonných podmínek uvedených v § 2 ZRR, neboť se jedná o majetkový spor, k jehož projednání by bez existence rozhodčí smlouvy měl pravomoc soud a o jehož předmětu by bylo možné uzavřít smír.

§ 5

Platnosť rozhodcovskej zmluvy

(1) Ak sa zmluvné strany v rozhodcovskej zmluve výslovne dohodli na uzavretí rozhodcovskej zmluvy podľa právneho poriadku iného štátu, nespôsobuje to neplatnosť rozhodcovskej zmluvy. V tomto prípade sa posudzuje platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa právneho poriadku, podľa ktorého sa uzavrela. Ustanovenia § 4 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Prípustnosť predmetu rozhodcovského konania sa však posudzuje vždy podľa tohto zákona.

(2) Ak je súčasťou inak neplatnej zmluvy rozhodcovská doložka, tá je neplatná len vtedy, ak sa na ňu vzťahuje dôvod neplatnosti zmluvy.

(3) Ak zmluvné strany odstúpia od zmluvy, toto odstúpenie sa nedotýka rozhodcovskej doložky, ktorá je jej súčasťou, ak sa zmluvné strany nedohodli inak.

Súvisiace ustanovenia:

§ 1, § 4, § 21

Súvisiace predpisy:

OZ; CSP; OBZ

K ods. 1

Rozhodcovská zmluva ako každý iný právny úkon musí spĺňať určité formálne a obsahové náležitosti na to, aby bola platná. Rozhodcovská zmluva sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatná. Tieto

požiadavky musia byť naplnené kumulatívne, čiže platí, že ak nie je splnený čo len jeden z týchto atribútov vyžadovaných Občianskym zákonníkom, rozhodcovská zmluva je neplatná pre priamy rozpor so zákonnými požiadavkami. K týmto požiadavkám sa pripájajú osobitné požiadavky v zmysle zákona o rozhodcovskom konaní, ktorý vyžaduje pre rozhodcovskú zmluvu písomnú formu. Nadväzuje na § 40 OZ, podľa ktorého ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Ustanovenie umožňuje uzavrieť rozhodcovskú zmluvu aj podľa právneho poriadku iného štátu, pričom explicitne uvádza, že to nespôsobuje neplatnosť rozhodcovskej zmluvy. V prípade uzavretia rozhodcovskej zmluvy podľa cudzieho právneho poriadku sa jej platnosť posudzuje podľa zvoleného právneho poriadku, no s tým, že prípustnosť predmetu konania sa vždy posudzuje podľa tuzemskej právnej úpravy.

K ods. 2 a 3

V súvislosti s neplatnou rozhodcovskou doložkou sa vynára otázka, či táto neplatnosť ovplyvňuje aj zvyšok zmluvy, resp. opačný prípad, či neplatnosť hlavnej zmluvy ovplyvňuje aj rozhodcovskú doložku. Takúto situáciu treba posudzovať podľa § 5 ods. 2 ZRK (ktorý vychádza zo všeobecného § 41 OZ⁶⁸), podľa ktorého ak je súčasťou inak neplatnej zmluvy rozhodcovská doložka, tá je neplatná len vtedy, ak sa na ňu vzťahuje dôvod neplatnosti zmluvy.⁶⁹ Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. doktríne separability.⁷⁰ Rozhodcovská zmluva zásadne pôsobí samostatne a má vlastný, na hlavnej zmluve nezávislý režim.⁷¹

---

⁶⁸ Ustanovenie § 41 OZ: „Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.“

⁶⁹ Potvrďuje to aj judikatúra: „Platnosť rozhodčí smlouvy, i když má podobu jen rozhodčí doložky, je tak nutno vždy posuzovat jako smlouvu zcela samostatnou, jen technicky vloženou do textu jiné smlouvy. Platnost smlouvy je nutno vždy posuzovat zcela nezávisle na platnosti smluv, ze kterých spor, jenž má být posouzen, vivěrá“ (rozsudok Vrchného súdu v Prahe z 12. apríla 2005, sp. zn. 5 Cmo 33/2005-306 – potvrdený uznesením Najvyššieho súdu ČR z 19. decembra 2007, sp. zn. 29 Odo 1222/2005).

⁷⁰ Pozri napríklad BRAND, R. A. *Consent, Validity and Choice of Forum Agreements in International Contracts*. Dostupné na internete: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1517810; ANUROV, V. N. *Autonomy of the Arbitration Agreement: Danger of Broad Interpretation*. In *CYArb – Czech (& central European). Party Autonomy versus Autonomy of Arbitrators*. 2012, s. 3 a nasl.

⁷¹ BĚLOHLÁVEK, A. J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 222.